

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Oslo, 10. august 2022

Innspill til utredning om organisering av vegsektoren

Rådgivende Ingeniørers Forening RIF

Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) takker for muligheten til å komme med innspill til samferdselsdepartementets utredning om organisering av vegsektoren.

RIF er bransjeforeningen for de rådgivende ingeniørfirmaene, som er spredt på over 500 lokalkontorer over hele landet med mer enn 15.000 ansatte. RIFs medlemmer er rådgivende ingeniører og planleggere som er dypt involvert i alt planleggings- og prosjekteringsarbeid som skjer i forkant av at bygge- og anleggsarbeid starter. Det er i disse tidligfasene at byggekostnadene og klimafotavtrykket påvirkes mest. Vår kompetanse er derfor avgjørende for at vegutbyggerne når sine mål.

Den forrige større omorganiseringen av vegsektoren hadde flere konsekvenser, herunder opprettelsen av Nye Veier AS. RIF har erfart at Nye Veiers inntreden i sektoren har vært svært positiv. Organiseringen og tilnæringsmåten til Nye Veier har muliggjort et vesentlig større fokus på forbedrede tekniske krav og redusert klimapåvirkning, samtidig som friheten de innehar gjør at de mest verdiskapende og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjektene har blitt prioritert. Denne friheten har også ført til en økt forutsigbarhet i vegplanleggingen, noe som igjen bidrar til lavere kostnader i prosjektene, da leverandører og andre enklere kan planlegge for langsiktige operasjoner.

Vi mener det ikke er grunnlag for å si at oppdelingen av ansvar mellom SVV og Nye Veier har ført til uhensiktsmessig oppsplitting av fagmiljøer, og mener derimot at Nye Veiers «utfordrerrolle» ift tekniske krav, kostnadseffektivitet og miljøambisjoner er viktig å videreføre.

En videreføring av Nye Veier – med samme frihetsgrad og forutsigbare ressurstilgang som i dag – er derfor viktig.

Fremfor å tilbakeføre oppgavene til Statens Vegvesen er RIF av den oppfatning at man får en høyere grad av måloppnåelse dersom man gir SVV tilsvarende grader av økonomisk og prioriteringsmessig frihet som Nye Veier. Dette vil føre til en mer langsiktig finansiering også for prosjekter underlagt Statens Vegvesen, og vi anbefaler derfor at dette utredes og iverksettes.

En økt effektivisering av sektoren vil gjøre at vi som samfunn raskere og lettere kan få oppgradert et vegnett som har et enormt behov for nettopp dette. RIFs rapport State of the nation fra 2021 viser at det norske vegnettet har en standard som ligger langt under et

akseptabelt nivå. Beregnet investeringskostnad for å oppgradere norske veger til en akseptabel standard er – ifølge RIFs beregninger – 2000 milliarder kroner. At mer effektivisering – ikke mindre – er veien å gå, er derfor klart.

Samtidig er de største kostnadsdriverne i veiprojekter – i tillegg til økende materialpriser – mangel på verdistyring av prosjektets utforming i planfasene. Våre medlemmers verdianalyser viser at man kan redusere kostnader i milliardklassen ved å ta kritiske gjennomganger av en tredjepart i planfasene. Verdianalysene identifiserer også at det spesielt er kommunenes rolle i reguleringsplanarbeidet som er viktig å forbedre i den videre utredningen av organisering av veisektoren, spesielt mtp på bedre kostnadskontroll. I tillegg er det gevinster å hente på økt digitalisering av prosjektene helt fra planfasene til gjennomføringen. Her ser vi at ambisjonene varierer fra prosjekt til prosjekt og fra utbygger til utbygger.

Det er også på lokalt nivå – i fylkesadministrasjonen – vi finner de største organisatoriske utfordringene i dag. Tilstanden på fylkesvegnettet i Norge er dårlig, og større investeringer til både oppgradering og klimatilpasning må på plass. Parallelt er det viktig å se på organiseringen av fagmiljøene på fylkesvegsiden, da de i dag er for oppsplittet, og det i liten grad synes å være ressurser til å utnytte og utvikle vegkompetansen på tvers av fylkeskommunene – gjerne i samarbeid med statlige utbyggere. For å få oppgradert fylkesveiene til en funksjonell standard er det derfor essensielt at departementet vurderer en bedre organisering og samordning av denne delen av sektoren.

RIF anbefaler at:

- 1. Man viderefører Nye Veier med samme frihetsgrad og ressurstilgang som i dag**
- 2. Man øker frihetsgraden til Statens Vegvesen til samme nivå som Nye Veier**
- 3. Man legger større trykk på planfasene, mtp. verdistyring av prosjektenes utforming, verdianalyser fra tredjepart, og at man evaluerer kommunenes rolle**
- 4. Man vurderer en bedre organisering og samordning av den fylkeskommunale vegkompetansen**

For Rådgivende Ingeniørers Forening

Ari Soilammi

Utviklingssjef